UJEDINJENE NACIJE

Međunarodni sud za krivično gonjenje lica odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine

Predmet br. IT-03-69-PT

Datum: 26. maj 2008.

Original: engleski

PRED PRETRESNIM VEĆEM III

U sastavu: **sudija Patrick Robinson, predsedavajući**
sudija Pedro David
sudija Michèle Picard

Sekretar: **g. Hans Holthuis**

Odluka od: **26. maja 2008.**

TUŽILAC

protiv

JOVICE STANIŠIĆA
I
FRANKA SIMATOVIĆA

JAVNO

ODLUKA O PRIVREMENOM PUŠTANJU NA SLOBODU

Tužilaštvo

g. Dermot Groome
gđa Doris Brehmeier-Metz
g. Gregory Townsend
g. John Docherty

Branioci optuženih

g. Geert-Jan Alexander Knoops i g. Wayne Jordash za Jovicu Stanišića
g. Zoran Jovanović i g. Vladimir Domazet za Franka Simatovića

Prevod

1. **PRETRESNO VEĆE III** (u daljem tekstu: Pretresno veće) Međunarodnog suda za krivično gonjenje lica odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (u daljem tekstu: Međunarodni sud) rešava po "Izuzetno hitnom zahtevu odbrane za neodložno privremeno puštanje na slobodu u svrhu lečenja" od 20. maja 2008. godine (u daljem tekstu: Stanišićev zahtev) u kojem odbrana Jovice Stanišića (u daljem tekstu: Stanišićeva odbrana) traži da Pretresno veće odobri privremeno puštanje na slobodu optuženog Jovice Stanišića, kao i po usmenom zahtevu za privremeno puštanje na slobodu Franka Simatovića, koji je njegova odbrana (u daljem tekstu: Simatovićeva odbrana) podnela tokom pretresa 20. maja 2008. godine (u daljem tekstu: Simatovićev zahtev).

1. Relevantni istorijat postupka

2. Dana 14. januara 2004. godine optuženi Jovica Stanišić podneo je prvi zahtev za privremeno puštanje na slobodu, koji se delimično temeljio na njegovom lošem zdravstvenom stanju.[1] Dana 30. januara 2004. godine Franko Simatović je takođe tražio privremeno puštanje na slobodu.[2] Veće je oba zahteva odobrilo 28. jula 2004. godine.[3] Istog dana, tužilaštvo je najavilo da će uložiti žalbu na te odluke Pretresnog veća i tražilo da se odloži privremeno puštanje na slobodu obojice optuženih, što je Pretresno veće odobrilo 29. jula 2004. godine.[4] Na odluke o privremenom puštanju na slobodu je uložena žalba i one su potvrđene u žalbi.[5] Tokom privremenog boravka na slobodi Stanišić je u četiri navrata tražio i dobio odobrenje da iz zdravstvenih razloga otputuje u zavod u Igalu, Crna Gora.

3. Dana 6. februara 2008. godine Jovici Staniši̇ću i Franku Simatovuću je naloženo da se do 11. februara 2008. godine vrate u Pritvorsku jedinicu Ujedinjenih nacija (u daljem tekstu:

---

[1] Poverljivi i *ex parte* Zahtev za privremeno puštanje na slobodu, 14. januar 2004. godine, par. 35-52.
[2] Zahtev odbrane za privremeno puštanje na slobodu, 30. januar 2004. godine.
[3] Odluka o privremenom puštanju na slobodu (Stanišić), 28. jul 2004. godine; Odluka o privremenom puštanju na slobodu (Simatović), 28. jul 2004. godine.
[4] Nalog kojim se odobrava odlaganje izvršenja odluka o privremenom puštanju na slobodu, 29. jul 2004. godine.
[5] Odluka o privremenom puštanju na slobodu, 28. jul 2004. godine; *Tužilac protiv Jovice Stanišića*, predmet br. IT-03-69-AR65.1, poverljiva Odluka po žalbi tužilaštva na odluku o privremenom puštanju na slobodu, 3. decembar 2004. godine; *Tužilac protiv Franka Simatovića*, predmet br. IT-03-69-AR65, Odluka po žalbi tužilaštva na odluku o privremenom puštanju na slobodu, 3. decembar 2004. godine.

PJUN), jer su pretpretresna konferencija i uvodne reči u njihovom suđenju bile zakazane za 27. februar 2008. godine.[6]

4. Dana 11. februara 2008. godine Pretresno veće je za 3. i 4. mart 2008. godine zakazalo poverljivi i *ex parte* pretres kako bi saslušalo mišljenje medicinskih veštaka o sposobnosti Jovice Stanišića da mu se sudi.[7] Dana 3, 4, 5. i 6. marta održan je pretres o sposobnosti optuženog Stanišića da mu se sudi i saslušan je niz medicinskih veštaka. Dana 10. marta 2008. godine, uprkos tome što je prihvatilo da Jovica Stanišić pati od ozbiljnog hroničnog telesnog oboljenja, kao i jake depresije i da oba oboljenja utiču na njegov svakodnevni život, Pretresno veće je odbilo zahtev Stanišićeve odbrane u kojem je tvrdila da optuženi Stanišić nije sposoban da mu se sudi i zaključilo da jeste sposoban.[8]

5. Dana 9. aprila 2008. godine, nakon nekoliko odlaganja početka suđenja zbog lošeg zdravstvenog stanja optuženog Stanišića, Pretresno veće je odlučilo da primeni proceduru koja bi optuženom Stanišiću omogućila da, onih dana kad mu je zdravlje previše loše da bi pristupio sudu, učestvuje u postupku iz PJUN, koristeći video-konferencijsku vezu.[9] Dana 11. aprila 2008. godine Stanišićeva odbrana je tražila odobrenje da uloži žalbu na odluku Pretresnog veća od 9. aprila 2008. godine,[10] što joj je odobreno 16. aprila 2008. godine.[11]

6. Suđenje je počelo 28. aprila 2008. godine i uvodne reči su saslušane 28. i 29. aprila. Dana 29. aprila i 6. maja 2008. godine saslušavan je svedok B-299. Posle toga je suđenje u nekoliko navrata odgađano zbog promena zdravstvenog stanja optuženog Stanišića.

7. Odlukom od 16. maja 2008. godine Žalbeno veće je poništilo odluku Pretresnog veća od 9. aprila i odobrilo zahtev odbrane za "odgađanje postupka od najmanje tri meseca i da se

[6] Nalog o rasporedu, 6. februar 2008. godine.
[7] Nalog o rasporedu, 11. februar 2008. godine.
[8] Poverljiva i *ex parte* Odluka po zahtevu u vezi s procesnom sposobnošću, 10. mart 2008. godine. Dana 13. marta 2008. godine Stanišićeva odbrana je tražila odobrenje za ulaganje žalbu na tu odluku, koji je odbijen 17. marta 2008. godine, Odluka po zahtevu odbrane za odobrenje da uloži žalbu, 17. mart 2008. godine.
[9] Odluka o daljem toku postupka, 9. april 2008.
[10] Zahtev odbrane za odobrenje da uloži žalbu na odluku Pretresnog veća o daljem toku postupka, 11. april 2008. godine.
[11] Odluka po zahtevu odbrane za odobrenje da uloži žalbu, 16. april 2008. godine.

pre utvrđivanja kada bi suđenje trebalo početi ponovo proceni zdravstveno stanje optuženog".[12]

8. Dana 20. maja 2008. godine Pretresno veće je odgodilo postupak i odlučilo da će tokom najmanje tri meseca "službeni lekar PJUN svake nedelje podnositi izveštaj o zdravlju optuženog. Optuženog će svakog meseca ili, ako bude potrebno, češće, pregledati gastroenterolog i o tome podnositi izveštaj. Psihijatar kojeg je imenovao Sud, dr De Man, pregledaće optuženog svake tri nedelje i posle svakog pregleda podneti izveštaj".[13] Istoga dana su branioci obojice optuženih podneli zahteve za privremeno puštanje na slobodu.

2. Argumenti strana u postupku

(a) Argumenti odbrane Jovice Stanišića

9. U svom Zahtevu, Stanišićeva odbrana je molbu za privremeno puštanje na slobodu utemeljila prvenstveno na zdravstvenom stanju Jovice Stanišića tvrdeći da će "glavna svrha privremenog puštanja na slobodu biti da se omoguće optimalni uslovi za oporavak" optuženog Stanišića i "spreči dalje ozbiljnije pogoršanje zdravstvenog stanja, kao i da se obezbedi da se život optuženog ne dovodi u dodatnu opasnost zbog nekliničkog okruženja".[14]

10. Stanišićeva odbrana stoga tvrdi da, uprkos "profesionalnoj nezi"[15] koja je optuženom ukazivana u pritvoru, njegov dalji boravak u "pritvorskom okruženju" samo će dodatno pogoršati njegovo već dovoljno ozbiljno zdravstveno stanje.[16] Ona tvrdi da raspoloživi lekarski nalazi "ukazuju na prisustvo realne opasnosti daljeg pogoršanja telesnog i duševnog stanja" koje je, prema tvrdnji odbrane, "direktno povezano s pritvorskom okruženju, ili se bar u njemu ne može poboljšati".[17]

11. U prilog svojim tvrdnjama Stanišićeva odbrana je citirala lekarski izveštaj dr M. Cazemiera, gastroenterologa koji leči optuženog, od 16. maja 2008. godine, u kojem je on

---

[12] Odluka po žalbi odbrane na odluku o daljem toku postupka, 16. maj 2008. godine (u daljem tekstu: Odluka po žalbi).
[13] Pretres od 20. maja 2008. godine, T. 1258.
[14] Izuzetno hitan zahtev odbrane za neodložno privremeno puštanje na slobodu u svrhu lečenja, 20. maj 2008. godine (u daljem tekstu: Stanišićev zahtev), par. 2.
[15] Stanišićev zahtev, par. 3.
[16] *Ibid.*, par. 4.
[17] *Ibid.*

naveo da su kod optuženog Stanišića trenutno primećeni gubitak težine, loš san, abnormalna učestalost pokreta probavnog trakta i znatan gubitak krvi povezan s tim pokretima. Odbrana se takođe pozvala na psihijatrisjki izveštaj dr Vere Petrović, psihijatra optuženog, od 20. maja 2008. godine, u kojem je ona navela da je iscrpla sve raspoložive vidove lečenja optuženog i da je jedina preostala mogućnost da se optuženi podvrgne opsežnijem lečenju od strane multi-disciplinarnog stručnog tima. Stanišićeva odbrana je na kraju ukazala na izveštaj dr Falkea od 9. maja 2008. godine, u kojem je on govorio o "ranjivosti"[18] optuženog i o njegovom krhkom duševnom stanju.

12. Stanišićeva odbrana je takođe istakla da bi privremeno puštanje na slobodu omogućilo optuženom da zatraži lečenje na Vojno-medicinskoj akademiji u Beogradu, ustanovi koja je upoznata sa zdravstvenim stanjem optuženog jer je u njoj lečen i u kojoj će na raspolaganju biti multidiciplinarni tim lekara koji će lečiti niz oboljenja na koja se optuženi trenutno žali. Odbrana optuženog Stanišića je predložila da se tim lekara iz te beogradske bolnice "poveže s timom iz PJUN kako bi Pretresno veće dobilo informacije na osnovu kojih bi moglo da odluči o novom, razumnom rasporedu suđenja".[19]

13. Nakon što je opisala svoja nastojanja da od Vlade Srbije obezbedi garancije i istakla da će "one biti blagovremeno dostavljene",[20] Stanišićeva odbrana je zaključila konstatacijom da "se može tvrditi da nema nikakve opasnosti da se optuženi neće pridržavati bilo kojeg od uobičajenih uslova privremenog puštanja na slobodu".[21] Ona je dalje istakla da su se, kad je optuženom u januaru 2004. godine prvi put odobreno privremeno puštanje na slobodu, "i optuženi i vlasti Srbije u potpunosti pridržavali svojih obaveza" i da je blagovremeno reagovano da bi se postupilo po nalogu za vraćanje optuženog na Međunarodni sud.[22] Naposletku, Stanišićeva odbrana je skrenula pažnju na činjenicu da je Vladi Crne Gore podnela zahtev za odobrenje i garancije kako bi optuženi, nakon potencijalnog lečenja na Vojno-medicinskoj akademiji u Beogradu, mogao da ode na lečenje u zavod u Igalu – ustanovi u koju je bio primljen u četiri prethodne prilike.

---

[18] *Ibid.*, par. 14.
[19] *Ibid.*, par. 13.
[20] *Ibid.*, par. 17.
[21] *Ibid.*, par. 23.
[22] *Ibid.*, par. 23.

(b) Argumenti odbrane Franka Simatovića

14. Odbrana Franka Simatovića je u Simatovićevom zahtevu tražila privremeno puštanje na slobodu optuženog Simatovića i primetila da se njegov stalni boravak u pritvoru tokom prekida suđenja čini neosnovan "naročito s obzirom na činjenicu da se čini da je trajanje tog prekida neizvesno".[23] Simatovićeva odbrana je tvrdila da je razlog za prekid privremenog boravka na slobodi koji je optuženom Simatoviću odobren 2004. godine i za donošenje naloga Pretresnog veća od 6. februara 2008. godine kojim mu je naloženo da se vrati na Međunarodni sud bio početak suđenja. Pošto je sudski postupak odgođen u skladu s odukom Žalbenog veća od 16. maja 2008. godine, Simatovićeva odbrana smatra da "Veće može da poništi svoju odluku od 6. februara i optuženi, u skladu s prethodnom odlukom o privremenom puštanju na slobodu, može odmah biti privremeno pušten na slobodu".[24]

15. Simatovićeva odbrana je takođe istakla činjenicu da se Franko Simatović, iako je bio svestan mogućnosti da mu bude izrečena osuđujuća presuda, kao i njenih propratnih posledica, ipak vratio na Međunarodni sud s privremenog boravka na slobodi, u skladu s nalogom Pretresnog veća od 6. februara 2008. godine. Ona je zatim izrazila uverenje da će u ovom slučaju optuženi podjednako poštovati uslove.

16. Što se tiče bojazni koje je tužilaštvo iznelo u okviru svoje usmene argumentacije, kada je dovelo u pitanje "pouzdanost ... garancija koje će dostaviti"[25] Vlada Republike Srbije, s obzirom na to da nije izvesno koja će stranka/stranke formirati vladu i da li će ta vlada biti voljna da sarađuje s Međunarodnim sudom kako bi se obezbedilo da optužena lica budu isporučena Mađunarodnom sudu radi suđenja, Simatovićeva odbrana je istakla da je Vlada Republike Srbije u skladu sa sopstvenim zakonima dužna da sarađuje s Međunarodnim sudom. Ona je tvrdila da "postoje pravna obaveza i zakon o saradnji s Međunarodnim krivičnim sudom za bivšu Jugoslaviju i da je izdavanje garancija kojih se treba pridržavati regulisano tim zakonom, te svako ko želi da se ogluši o taj zakon mora da ga izmeni redovnom procedurom".[26] Simatovićeva odbrana je u svojoj argumentaciji dalje istakla da je veoma mala

[23] Pretres od 20. maja 2008. godine, T. 1292.
[24] *Ibid.*, T. 1292.
[25] *Ibid.*, T. 1296.
[26] *Ibid.*, T. 1299.

verovatnoća da će neko pokušati da napravi takvu izmenu.[27] Odbrana je takođe iznela tvrdnju da optuženog Simatovića ne treba držati u pritvoru do konačnog rešenja političke situacije u Srbiji i poziva se na činjenicu da do njega može doći tek u septembru 2008. godine – praktično do kraja prekida u trajanju od tri meseca koji je odredilo Žalbeno veće.

(c) Odgovor tužilaštva

17. Dana 21. maja 2008. godine tužilaštvo je podnelo "Odgovor tužilaštva na 'Izuzetno hitni zahtev odbrane za neodložno privremeno puštanje na slobodu u svrhu lečenja' Jovice Stanišića i usmenu molbu Franka Simatovića za privremeno puštanje na slobodu, s javnim dodacima A i B i poverljivim i *ex parte* dodacima od C do F" (u daljem tekstu: Odgovor tužilaštva). Tužilaštvo je, između ostalog, tražilo odobrenje da u Odgovoru premaši propisani broj reči. Ovim se daje traženo odobrenje.

18. Kao prvi osnov iz kojeg se tužilaštvo protivi zahtevima optuženih za privremeno puštanje na slobodu navodi se da "nisu zadovoljena tri preduslova za privremeno puštanje na slobodu, predviđena pravilom 65 Pravilnika o postupku i dokazima (u daljem tekstu: Pravilnik)".[28] Tužilašvo je iznelo tvrdnju da to pravilo zapravo predviđa tri preduslova za odobravanje privremenog puštanja na slobodu. To su, kao prvo, da ne postoji opasnost da optuženi pobegne; kao drugo, da optuženi neće predstavljati opasnost po žrtve i svedoke; i kao treće, da se državi u koju će optuženi biti privremeno pušten na slobodu da prilika da se izjasni po datom pitanju.

19. Što se tiče faktora opasnosti od bega, tužilaštvo je iznelo tvrdnju da je neizvesnost koja vlada u Republici Srbiji u vezi s tim koja će stranka preuzeti kontrolu nad vladom te države dovela do situacije u kojoj se Pretresno veće ne može uveriti da će se ova dvojica optuženih pojaviti na suđenju ukoliko budu pušteni na slobodu. Tužilaštvo u suštini tvrdi da nema garancija da će buduća vlada Srbije sarađivati s Međunarodnim sudom tako što će optužene vratiti u Hag i u prilog toj tvrdnji se pozvalo na niz izjava g. Tomislava Nikolića, zamenika predsednika Srpske radikalne stranke – jedne od stranaka koje trenutno nastoje da formiraju

[27] *Ibid.*, T. 1299.

[28] Odgovor tužilaštva na Izuzetno hitni zahtev odbrane za neodložno privremeno puštanje na slobodu u svrhu lečenja Jovice Stanišića i usmenu molbu Franka Simatovića za privremeno puštanje na slobodu, s javnim

sledeću vladu Srbije. U tim izjavama za štampu g. Nikolić je izjavio da nema nameru da u budućnosti sarađuje s Međunarodnim sudom tako što će mu radi suđenja predavati begunce ili optužene.[29] Tužilaštvo predviđa da je "trenutno najverovatnije da će Srpska radikalna stranka g. Nikolića (i Vojislava Šešelja) formirati koalicionu vladu" i da postoji realna mogućnost da ta koaliciona vlada uskoro preuzme kontrolu nad Srbijom.[30]

20. U svetlu gorenavedenog, tužilaštvo je zaključilo da se "u ovakvoj situaciji, s obzirom na to da je g. Nikolić, koji će verovatno biti jedna od najmoćnijih ličnosti u sledećoj vladi Srbije, otvoreno izjavio da se njegova vlada neće pridržavati takvih garancija, Pretresno veće ne može uveriti da će se optuženi vratiti na suđenje uoliko budu pušteni na slobodu".[31]

21. Što se tiče drugog faktora u vezi s tim da li će optuženi, ako budu privremeno pušteni na slobodu, predstavljati opasnost za svedoke, tužilaštvo je iznelo tvrdnju da su, budući da je suđenje ovoj dvojici optuženih već počelo, odbrani u periodu od 18. do 20. februara 2008. godine obelodanjeni podaci o identitetu 26 svedoka tužilaštva za koje su određene zaštitne mere, što znači da su obojica optuženih sada upoznati s identitetom svedoka "koji su od ključnog značaja za tezu tužilaštva".[32] Tužilaštvo je stoga istaklo da takvo stanje stvari čini sadašnje okolnosti drugačijim od onih u kojima je optuženima u julu 2004. godine odobreno privremeno puštanje na slobodu i primetilo da, kada je optuženim tom prilikom odobreno privremeno puštanje na slobodu, nijedan od njih nije znao identitet zaštićenih svedoka. S obzirom na to, tužilaštvo je zaključilo da se Pretresno veće ne može uveriti da optuženi u datim okolnostima neće predstavljati opasnost za svedoke ako budu privremeno pušteni na slobodu.

22. U vezi s, kako kaže tužilaštvo, "poslednjim uslovom"[33] iz pravila 65, a to je da se, pre donošenja bilo kakve odluke po zahtevu za privremeno puštanje na slobodu, državi u koju će optuženi biti pušteni na slobodu da prilika da se izjasni, tužilaštvo je iznelo tvrdnju da je ta procedura primenjivana 2004. godine, kad je Pretresno veće rešavalo prve zahteve za privremeno puštanje na slobodu, i da je se treba pridržavati i u ovom slučaju. Prema tome,

---

dodacima A i B i poverljivim i *ex parte* dodacima od C do F, 21. maj 2008. godine (u daljem tekstu: Odgovor tužilaštva), par. 1.

[29] Odgovor tužilaštva, par. 6.

[30] *Ibid.*, par. 7.

[31] *Ibid.*, par. 8 (naglasak u originalu).

[32] *Ibid.*, par. 11.

[33] *Ibid.*, par. 13.

tužilaštvo tvrdi da je "2004. godine pozvan predstavnik Srbije da se izjasni po ovim pitanjima. Pretresno veće će istom prilikom moći tom zvaničniku da postavlja pitanja vezana za težinu koju treba dati garancijama vlade s obzirom na aktuelnu političku atmosferu".[34]

23. Pošto je iznelo svoje tvrdnje u vezi s "tri preduslova za privremeno puštanje na slobodu predviđena pravilom 65",[35] tužilaštvo se u Odgovoru pozabavilo konkretnim pitanjem vezanim isključivo za Stanišićev zahtev – to jest, njegovim zdravstvenim stanjem – i iznelo tvrdnju da bi se odobravanje privremenog puštanja na slobodu, kojim bi mu se dozvolilo da se vrati u Beograd, kosilo s valjanim i ekspeditivnim vođenjem suđenja.

24. Pošto je skrenulo pažnju na to da se odbrana poziva na veoma loše zdravstveno stanje optuženog i da ističe da je optuženog potrebno hitno privremeno pustiti na slobodu kako bi mogao da se podvrgne lečenju od strane multidisciplinarnog tima lekara na Vojno-medicinskoj akademiji u Beogradu ne bi li se sprečilo dalje pogoršanje njegovog zdravstvenog stanja, tužilaštvo je te tvrdnje odbrane odbacilo rekavši da su "neutemeljene" i da preuveličavaju ozbiljnost stanja optuženog.[36]

25. Nakon što je uporedilo razne lekarske izveštaje dr Cazemiera i dr Falkea, tužilaštvo je osporilo tvrdnje odbrane o tome da je stanje optuženog opasno po život i iznelo tvrdnju da se, kao prvo, iz izveštaja lekara vidi da telesno zdravlje optuženog po prirodi nije opasno po život[37] i, kao drugo, da se u njima navode primeri poboljšanja psihičkog zdravlja optuženog.[38] Tužilaštvo je takođe razmotrilo procene koje je dr Petrović iznela u svom izveštaju od 20. maja 2008. godine, gde je izjavila da se stanje optuženog stalno pogoršava i status njegovog zdravlja svrstala u predterminalnu fazu. Tužilaštvo je iznelo tvrdnju da su "ta zloslutna predviđanja izneta tačno dva dana nakon što je dr Petrović obavestila dr Falkea da depresija g. Stanišića pokazuje znake 'značajnog poboljšanja', koje je primetio i dr Falke".[39]

26. Tužilaštvo je potom iznelo mišljenje da, u svakom slučaju, "dokazi predočeni Pretresnom veću ukazuju na to da će optuženom u Holandiji biti ukazana bolja nega po pitanju

---

[34] *Ibid.*
[35] *Ibid.*, par. 1.
[36] *Ibid.*, par. 15.
[37] *Ibid.*, par. 17 i 18.
[38] *Ibid.*, par. 18 i 21.
[39] *Ibid.*, par. 22.

svih njegovih oboljenja nego ako bi mu bilo odbreno privremeno puštanje na slobodu"[40] i ukazuje na informacije koje su Pretresnom veću podnete u dodacima uz Odgovor tužilaštva, u kojima su navedene ustanove i kvalitet raspoložive nege na Holandskom institutu za forenzičku psihijatriju i psihologiju (u daljem tekstu: HIFPP). Tužilaštvo je takođe iznelo tvrdnju da je dovoljna nega na raspolaganju i u Pieter Baan Centrum u Utrehtu, ustanovi koja pripada HIFPP, i istaklo da ta ustanova "može da pruži multidisciplinarnu negu po pitanju svih zdravstvenih problema lica koja se tamo pregledaju"[41] i da je u kontaktu sa specijalistima i osobljem bolnica širom Holandije, te je istaklo da je kvalitet gastroenterološke nege u ovoj i u drugim zdravstvenim ustanovama u Holandiji "bolji od nege na Vojno-medicinskoj akademiji u Beogradu".[42] Tužilaštvo se dalje pozvalo na činjenicu da zdravstvene ustanove u Amsterdamu i Lajdenu nude lečenje "kao što je biološka terapija, koja se ne može dobiti u Beogradu".[43]

27. Svoju argumentaciju po ovom pitanju tužilaštvo je završilo napomenom da će "uz to, Pretresno veće mnogo lakše pratiti da li se optuženi pridržava režima lečenja ako on ostane u Holandiji".[44] To je, kako tvrdi tužilaštvo, naročito važno s obzirom na dokaze koji, kako ono navodi, ubedljivo pokazuju da je optuženi u prošlosti odbijao da sarađuje sa svojim lekarima i da je u izvesnim prilikama odbijao da se pridržava terapije koju su odredili njegovi lekari.[45] Usled toga, tužilaštvo je tvrdilo da "pošto se kao glavni argument u prilog odobravanju privremenog puštanja na slobodu navodi neosnovana tvrdnja da će ono pospešiti oporavak optuženog, Stanišićev zahtev za privremeno puštanje na slobodu treba odbiti".[46]

28. Naposletku, kao alternativnu mogućnost u skladu s pravilom 65(E) Pravilnika, tužilaštvo je tražilo da Pretresno veće obustavi izvršenje odluke dok tužilaštvo ne podnese žalbu na eventualnu odluku da se odobre Stanišićev zahtev i Simatovićev zahtev.[47]

(d) Replika Stanišićeve odbrane

---

[40] *Ibid.*, par. 36.
[41] *Ibid.*, par. 30 (naglasak u originalu).
[42] *Ibid.*, par. 34.
[43] *Ibid.*
[44] *Ibid.*, par. 36.
[45] *Ibid.*, par. 26 i 27.
[46] *Ibid.*, par. 36.
[47] *Ibid.*, par. 39(iii).

Prevod

29. Stanišićeva odbrana je odgovorila da "zdravstveno stanje optuženog, posmatrano u svetlu ranijeg pridržavanja uslova privremenog puštanja na slobodu, predstavlja uverljiv razlog za neodložno privremeno puštanje na slobodu".[48] S tim u vezi Stanišićeva odbrana je priznala da zdravstveno stanje obično nije od značaja za zahtev za privemeno puštanje na slobodu.[49] Međutim, ona je iznela tvrdnju da je u ovom slučaju "zdravstveno stanje optuženog od neposrednog značaja zbog svoje ozbiljnosti".[50] Prema rečima Stanišićeve odbrane, iz izveštaja dr Petrović se vidi "da je sadašnja situacija opasna po život".[51] Ona je dodala da u izveštaju nema naznaka o manipulaciji po pitanju zdravstvenog stanja optuženog, kao što je tužilaštvo insinuiralo tokom pretresa 20. maja 2008. godine.[52]

30. Uz to, Stanišićeva odbrana je bila mišljenja da će "lečenje u Beogradu od strane stručnog tima koji je upoznat sa situacijom optuženog više doprineti njegovom ozdravljenju nego opcija koju predlaže tužilaštvo", naime da se optuženi primi u Pieter Baan Centrum.[53] Ona je istakla da ta ustanova "nije centar za lečenje već samo centar za praćenje i testove čija je svrha davanje mišljenja holandskim sudovima o postojanju duševnih oboljenja, umanjene uračunljivosti i provere sposobnosti za pritvor".[54] Ona je zaključila da iz tog razloga "ta opcija ni u kom pogledu ne spada u područje na koje se odnosi traženo privremeno puštanje na slobodu, pošto je njegov prvenstveni cilj [...] da se obezbedi bolničko *lečenje* da bi se optuženi oporavio".[55]

31. Što se tiče prvog i drugog osnova prigovora tužilaštva na Stanišićev zahtev, Stanišićeva odbrana je konkretno podsetila na to da je optuženi privremeno pušten na slobodu u decembru 2004. godine, nakon što su i Pretresno veće i Žalbeno veće zaključili da on, ako bude pušten na slobodu, neće predstavljati opasnost po potencijalne svedoke ili žrtve i da će se vratiti radi suđenja.[56] Ona je bila mišljenja da trenutno nema dokaza na osnovu kojih bi Pretresno veće s pravom moglo da zaključi da se optuženi neće pojaviti radi suđenja ili da će

[48] Poverljiva Replika odbane na Odgovor tužilaštva na Stanišićev Izuzetno hitni zahtev odbrane za neodložno privremeno puštanje na slobodu u svrhu lečenja, 22. maj 2008. godine (u daljem tekstu: Replika odbrane), par. 16.
[49] *Ibid.*, par. 4.
[50] *Id.*
[51] *Ibid.*, par. 9.
[52] *Ibid.*, par. 7.
[53] *Ibid.*, par. 14.
[54] *Id.*
[55] *Id.* (naglasak u originalu).

predstavljati opasnost po bilo koju žrtvu, svedoka ili neko drugo lice.[57] Naprotiv, Stanišićeva odbrana tvrdi da je, u svetlu dokaza o zdravstvenom stanju, jasno da optuženi "ne može da izbegne nikakav nadzor tokom privremenog boravka na slobodi" i da su "njegovo telesno i duševno stanje takvi da on ne može da predstavlja opasnost po bilo koju žrtvu, svedoka ili neko drugo lice".[58] Činjenica da je optuženi upoznat s identitetom nekih žrtava i svedoka je stoga irelevantna.[59]

32. Naposletku, Stanišićeva odbrana je iznela tvrdnju da se može smatrati da garancije vlade Republike Srbije "predstavljaju stav te države" u vezi s pitanjem privremenog puštanja optuženog na slobodu.[60] Stoga nema potrebe da se Republici Srbiji da prilika da se izjasni po ovom pitanju.[61] Dana 23. maja 2008. godine Stanišićeva odbrana je podnela garancije vlade Republike Srbije a njihov prevod je zaveden 26. maja 2008. godine. Dana 26. maja 2008. godine Stanišićeva odbrana je podnela i garancije dobijene od Vlade Republike Crne Gore.

(e) Replika Simatovićeve odbrane

33. Dana 23. maja 2008. godine Simatovićeva odbrana je podnela repliku na Odgovor tužilaštva. U Replici je Simatovićeva odbrana odgovorila na dva glavna argumenta tužilaštva, naime o političkoj situaciji u Republici Srbiji i potencijalnoj opasnosti koju bi optuženi Simatović navodno predstavljao po žrtve i svedoke.

34. U vezi s političkom situacijom u Republici Srbiji Simatovićeva odbrana je iznela tvrdnju da je argument tužilaštva "potpuno neprimeren, pošto ne sadrži ništa drugo do spekulacije i nagađanja".[62] Odbrana je postavila pitanje da li je primereno da tužilaštvo iznosi pretpostavke kao argumente i kaže da mora da istakne da je predsednik Republike Srbije u više navrata izjavio da neće dati ministarska mesta u vladi onim strankama koje se protive evropskoj integraciji, za koju je preduslov saradnja s Međunarodnim sudom.[63] Uz to, koalicija

---

[56] Replika odbrane, par. 2.
[57] *Ibid.*, par. 3.
[58] *Ibid.*, par. 16.
[59] *Ibid.*, par. 11.
[60] *Ibid.*, par. 15.
[61] *Ibid.*, par. 15.
[62] Zahtev odbrane da podnese repliku i Replika odbrane na Odgovor tužilaštva na usmeni zahtev za privremeno puštanje na slobodu, 23. maj 2008. godine (u daljem tekstu: Simatovićeva replika), par. 6.
[63] Simatovićeva replika, par. 7.

sa SRS na koju aludira tužilaštvo je samo jedna od četiri potencijalne kolacije koje se mogu formirati. Što se tiče saradnje sadašnje "tehničke" vlade, Simatovićeva odbrana je iznela tvrdnju da je sadašnja vlada "u potpunosti posvećena saradnji s Međunarodnim sudom" i da će takva tehnička vlada delovati još tri meseca, koliko će trajati prekid suđenja u ovom predmetu.[64]

35. Što se tiče argumenta tužilaštva da će Franko Simatović predstavljati opasnost po žrtve i svedoke čija su imena obelodanjena tokom postupka, Simatovićeva odbrana tvrdi da je uopštena bojazan za bezbednost svedoka nedovoljna da pokaže da neki optuženi predstavlja opasnost po žrtve i svedoke. Simatovićeva odbrana je podsetila na odluku Pretresnog veća od 6. septembra 2007. godine, u kojoj je ono zaključilo da tokom tri godine privremenog boravka na slobodi "nije bilo prijavljenih slučajeva ponašanja [nijednog od dvojice optuženih] koje predstavlja opasnost po bilo koju žrtvu ili svedoka" i naložilo da se obelodane imena pet zaštićenih svedoka. Simatovićeva odbrana je istakla da je ta odluka doneta tokom privremenog boravka optuženih na slobodu. Nakon što su obelodanjena imena tih pet svedoka, Franko Simatović nikada nije pokušao da utiče na njih niti o tome ima dokaza.

36. Po pitanju garancija države, Simatovićeva odbrana je iznela tvrdnju da je vlada Republike Srbije potvrdila svoje garancije i dostavila potvrdu Nacionalnog saveta za saradnju s Međunarodnim krivičnim sudom za bivšu Jugoslaviju kojom se ponovo potvrđuju garancije za Franka Simatovića iz 2004. godine. Dana 23. maja 2008. godine Simatovićeva odbrana je dostavila odluku Saveta ministara Srbije i zaključak Vlade Republike Srbije koji se tiču garancija za privremeno puštanje na slobodu Franka Simatovića.

3. Merodavno pravo

37. U skladu s pravilom 65(A) Pravilnika, nakon što je pritvoren, optuženi može biti privremeno pušten na slobodu samo po nalogu veća. Prema pravilu 65(B) Pravilnika, pretresno veće može da odobri privremeno puštanje na slobodu samo ako se uverilo da će se optuženi, ukoliko bude pušten, pojaviti na suđenju i da neće predstavljati opasnost ni po jednu žrtvu, svedoka ili bilo koje drugo lice i pošto zemlji domaćinu i državi u koju optuženi traži da bude

[64] *Ibid.*, par. 8.

pušten dâ priliku da se izjasne.[65] Optuženi je taj koji snosi teret dokazivanja prilikom vagana verovatnoće u vezi s oba kriterijuma za donošenje doluke o privremenom puštanju na slobodu.[66]

38. Pri odlučivanju o tome da li su zadovoljeni uslovi iz pravila 65(B) Pravilnika, veće mora da razmotri sve relevantne faktore za koje se očekuje da će ih pretresno veće koje razumno postupa uzeti u obzir pre donošenja odluke. Ono potom mora da dostavi obrazloženo mišljenje u kojem će navesti svoje stavove o tim relevantnim faktorima.[67] Koji su tačno ti relevantni faktori i koliku im težinu treba pridati zavisi od konkretnih okolnosti svakog predmeta.[68] Razlog za to jeste to što odluke po zahtevima za privremeno puštanje na slobodu sadrže brojne činjenice i slučajevi se razmatraju svaki za sebe s obzirom na konkretne okolnosti pojedinačnog optuženog.[69] Od Pretresnog veća se traži da proceni te okolnosti, i to ne samo onakve kakve su u trenutku kada ono donosi odluku o privremenom puštanju na slobodu, već i, u meri u kojoj se one mogu predvideti, u vreme kad se očekuje povratak optuženog na Međunarodni sud.[70]

39. Sledeći faktori su već identifikovani kao relevantni za donošenje odluke o privremenom puštanju na slobodu:[71]

- optuženi se tereti za teška krivična dela;

---

[65] *Tužilac protiv Popovića i drugih*, predmet br. IT-05-88-AR65.4, IT-05-88-AR65.5, IT-05-88-AR65.6, Odluka po konsolidovanoj žalbi na odluku po Borovčaninovoj molbi za posjetu pod nadzorom i na odluke po Gverinom i Miletićevom zahtjevu za privremeno puštanje na slobodu tokom pauze u sudskom postupku (u daljem tekstu: Odluka u predmetu *Borovčanin*), 15. maj 2008. godine, par. 5; *Tužilac protiv Prlića i drugih*, predmet br. IT-04-74-AR65.8, Odluka po žalbi tužioca na odluku po zahtjevu optuženog Petkovića za privremeno puštanje na slobodu od 31. marta 2008. (u daljem tekstu: Odluka u predmetu *Petković*), 21. april 2008. godine, par. 7.

[66] *Tužilac protiv Momčila Perišića*, predmet br. IT-04-81-PT, Odluka po zahtevu Momčila Perišića za privremeno puštanje na slobodu (u daljem tekstu: Odluka u predmetu *Perišić*), str. 2; *Tužilac protiv Lazarevića*, predmet br. IT-03-70-PT, Odluka po zahtevu odbrane za privremeno puštanje na slobodu (u daljem tekstu: Odluka u predmetu *Lazarević*), str. 2-3.

[67] Odluka u predmetu *Borovčanin*, par. 6; Odluka u predmetu *Petković*, par. 10.

[68] Odluka u predmetu *Borovčanin*, par. 6; *Tužilac protiv Miće Stanišića*, predmet br. IT-04-79-AR65.1, Odluka po interlokutornoj žalbi tužilaštva na odluku o privremenom puštanju na slobodu optuženog Miće Stanišića, 17. oktobar 2005. godine (u daljem tekstu: Odluka u predmetu *Mićo Stanišić*), par. 8.

[69] Odluka u predmetu *Borovčanin*, par. 6; *Tužilac protiv Boškoskog i Tarčulovskog*, predmet br. IT-04-82-AR65.1, Odluka po interlokutornoj žalbi na Odluku Pretresnog veća kojom se odbija Zahtev za privremeno puštanje na slobodu Johana Tarčulovskog, 4. oktobar 2005. godine, par. 7.

[70] Odluka u predmetu *Borovčanin*, par. 6; Odluka u predmetu *Mićo Stanišić*, par. 8.

[71] Odluka u predmetu *Perišić*, 9. jun 2005. godine, str. 1-2, gde se citira Odluka u predmetu *Lazarević*, 14. april 2004. godine, str. 2.

- ukoliko bude osuđen, verovatno će mu biti izrečena duga zatvorska kazna;
- okolnosti pod kojima se optuženi predao;
- stepen saradnje vlasti države u koju optuženi traži da bude pušten;
- garancije tih vlasti, te eventualne lične garancije optuženog, a naročito to što se težina garancija tih vlasti mora oceniti u svetlu položaja na kojem je optuženi bio;
- verovatnoća da će, u slučaju kršenja uslova privremenog boravka na slobodi, nadležne vlasti ponovo uhapsiti optuženog ukoliko on odbije da se sam preda;
- stepen saradnje optuženog s tužilaštvom; i
- svaka naznaka da je optuženi ometao sprovođenje pravde otkako je potvrđena optužnica protiv njega.

40. Zdravstveno stanje i pitanja lečenja bolesnih pritvorenika spadaju u "sve relevantne faktore za koje se očekuje da će ih pretresno veće koje razumno postupa uzeti u obzir pre donošenja odluke".[72] S tim u vezi, Pretresno veće podseća na svoj zaključak iz odluke po zahtevu Jovice Stanišića za privremeno puštane na slobodu, od 28. jula 2004. godine, da "zahtevi za privremeno puštanje na slobodu zbog zdravstvenog stanja, da bi bili uspešni, moraju biti potkrepljeni dokazima podnosioca zahteva da mu je potrebno lečenje koje mu nije dostupno dok se nalazi u PJUN".[73] Čini se da taj zaključak više nije u skladu sa skorašnjom praksom Međunarodnog suda. U predmetu *Tužilac protiv Pavla Strugara* Žalbeno veće je zaključilo da se "privremeno puštanje na slobodu može odobriti optuženom koji može privremeno boraviti van teritorije [Holandije] radi lečenja, pod uslovom da se ispune preduslovi iz pravila 65 Pravilnika".[74]

41. U predmetu *Tužilac protiv Berislava Pušića* Žalbeno veće je zaključilo da se "svi humanitarni razlozi moraju ocijeniti u kontekstu dva uslova koja se izričito navode u pravilu

---

[72] Odluka u predmetu *Pušić*, par. 7, 16 i 17.
[73] *Tužilac protiv Jovice Stanišića*, predmet br. IT-03-69-PT, Odluka o privremenom puštanju na slobodu, par. 37.
[74] *Tužilac protiv Pavla Strugara*, predmet br. IT-01-43-A, Odluka po "Podnesku odbrane: Zahtev odbrane za privremeno puštanje na slobodu radi pružanja lekarske pomoći u republici Crnoj Gori", 16. decembar 2005. godine, str. 2, gde se citira predmet *Tužilac protiv Dragoljuba Ojdanića*, predmet br. IT-99-37-PT, Poverljivi nalog po hitnom zahtevu generala Ojdanića za izmenu uslova privremenog puštanja na slobodu, 30. jun 2005. godine; *Tužilac protiv Vladimira Kovačevića*, predmet br. IT-01-42/2-I, Odluka o privremenom puštanju na slobodu, 2. jun 2004. godine. Pretresno veće ističe da je Strugar od Žalbenog veća tražio da mu odobri privremeno puštanje na slobodu radi operativnog ugrađivanja veštačkog kuka na Kliničkom centru u Podgorici, Crna Gora. Rehabilitacija je trebalo da se obavi u specijalizovanom centru za rehabilitaciju u Igalu, Crna Gora. Tužilac se nije protivio Strugarovom zahtevu imajući u vidu "posebne humanitarne aspekte u pogledu zdravstvenog stanja optuženog". pp. 2-3

65(B) Pravilnika".[75] Ono je dalje reklo sledeće: "Naravno, u slučaju da su zadovoljena dva uslova iz pravila 65(B), humanitarni razlozi koji opravdavaju privremeno puštanje na slobodu mogu predstavljati važne i značajne faktore u ocjeni treba li, na osnovu diskrecionih ovlaštenja, odobriti privremeno puštanje na slobodu. S tim u vezi, '[t]ežina koja se pridaje humanitarnim razlozima kao opravdanju za privremeno puštanje na slobodu razlikuje se od jednog do drugog optuženog zavisno od svih okolnosti konkretnog slučaja'".[76] U ovom predmetu relevantni su zdravstveni, a ne humanitarni razlozi. Po mišljenju Pretresnog veća, obrazloženje Žalbenog veća podjednako se može primeniti na zdravstvene razloge. Shodno tome, pod uslovom da su zadovoljena dva uslova iz pravila 65(B) Pravilnika, zdravstveni razlozi mogu da predstavljaju značajan i relevantan faktor za odlučivanje o primeni diskrecionog prava i odobravanju privremenog puštanja na slobodu.[77]

4. Diskusija

42. U odluci od 16. maja 2008. godine Žalbeno veće je "odobr[ilo] zahtev odbrane za odgađanje postupka od najmanje tri meseca i da se pre utvrđivanja kada bi suđenje trebalo početi ponovo proceni zdravstveno stanje optuženog".[78] Tužilaštvo je tvrdilo da odluka Žalbenog veća, bez obzira na to što je upotrebljen izraz "početi", zapravo treba da govori o nastavku suđenja. S druge strane, Stanišićeva odbrana je iznela tvrdnju da izraz "početi" upotrebljen u odluci ukazuje na to da će suđenje iznova početi po isteku tri meseca i posle ponovne procene zdravstvenog stanja optuženog Stanišića. Pretresno veće svoj stav o tom pitanju iznosi u paragrafima 62 i 63 ove odluke.

(a) Garancije države

[75] *Tužilac protiv Prlića i drugih*, predmet br. IT-04-74-AR65.6, Obrazloženje odluke po hitnoj žalbi tužilaštva na odluku po zahtjevu optuženog Pušića za privremeno puštanje na slobodu, donesene 14. aprila 2008. (u daljem tekstu: Odluka u predmetu *Pušić*), 23. april 2008. godine, par. 14, gde se citira predmet *Tužilac protiv Boškoskog i Tarčulovskog*, predmet br. IT-04-82-AR65.4, Odluka po interlokutornoj žalbi Johana Tarčulovskog u vezi s privremenim puštanjem na slobodu, 27. jul 2007. godine, par. 14. U toj odluci Žalbeno veće je bilo mišljenja da "pretresno veće može da odobri privremeno puštanje na slobodu samo ako se uverilo da će se optuženi vratiti na suđenje i da neće predstavljati opasnost ni po jednu žrtvu, svedoka ili neko drugo lice. Humanitarne osnove treba razmatrati u tom kontekstu."
[76] Odluka u predmetu *Pušić*, par. 14.
[77] Odluka u predmetu *Pušić*, par. 17.
[78] Odluka po žalbi, par. 22.

Prevod

43. Dana 22. maja 2008. godine Pretresno veće je od Vlade Holandije primilo dopis u kojem je, između ostalog, bilo navedeno da se Holandija, kao zemlja domaćin, kad je reč o praktičnim posledicama privremenog puštanja na slobodu, ne protivi privremenom puštanju na slobodu optuženih Jovice Stanišića i Franka Simatovića, i da je primila k znanju da će i Jovica Stanišić i Franko Simatović, ako budu pušteni na slobodu napustiti teritoriju Holandije. Pretresno veće je zaključilo da je uslov da se zemlji domaćinu dâ prilika da se izjasni, predviđen pravilom 65(B) Pravilnika zadovoljen.

44. Dana 23. maja 2008. godine Simatovićeva odbrana i Stanišićeva odbrana su podnele garancije vlade Republike Srbije. Prevod garancija za Jovicu Stanišića zaveden je 26. maja 2008. godine. Ti dokumenti sadrže niz garancija i izjava o prihvatanju obaveza vlade Republike Srbije u vezi s privremenim puštanjem na slobodu ove dvojice optuženih, uključujući, što je bitno, izjavu o prihvatanju obaveza Ministarstva unutrašnjih poslova da bez odlaganja uhapse optužene ukoliko pokušaju da pobegnu ili prekrše bilo koji od uslova privremenog puštanja na slobodu. Tužilaštvo je tvrdilo da Pretresno veće treba da pozove jednog predstavnika Vlade Republike Srbije kako bi obezbedilo da je zadovoljen uslov iz pravila 65(B) Pravilnika koji nalaže da se "državi u koju optuženi traži da bude pušten" dâ prilika da se izjasni. Taj argument je potpuno neosnovan. Ustaljena praksa ovog Međunarodnog suda jeste da se taj uslov smatra zadovoljenim kad pretresno veće dobije takve garancije.[79]

45. Pretresno veće je brižljivo razmotrilo argument tužilaštva da u datim okolnostima ne treba prihvatiti garancije.[80] Nije izvesno da će stranka g. Nikolića biti deo sledeće Vlade Republike Srbije, a čak i da bude, nije izvesno da će voditi politiku kakvu zagovara g. Nikolić, te se, u tom smislu, Pretresno veće slaže sa tvrdnjom Simatovićeve odbrane da su ti komentari tužilaštva čista spekulacija. Pošto je pregledalo garancije i razmotrilo informacije iz poverljivih i *ex parte* dodataka C i D Odgovoru tužilaštva, Pretresno veće je pridalo veću težinu garancijama, koje se konkretno odnose na okolnosti u ovom predmetu, nego informacijama

[79] Vidi, na primer, *Tužilac protiv Vladimira lazarevića*, predmet br. IT-03-70-PT, Odluka po zahtevu odbrane za privremeno puštanje na slobodu, 14. april 2005. godine; *Tužilac protiv Vinka Pandurevića i Milorada Trbića,* predmet br. IT-05-86-PT, Odluka po zahtevu Vinka Pandurevića za privemeno puštanje na slobodu, 15. jul 2005. godine; *Tužilac protiv Momčila Perišića*, predmet br. IT-04-81-PT, Odluka po zahtevu Momčila Perišića za privremeno puštanje na slobodu, 9. jun 2005. godine.
[80] Vidi par. 19 i 20 gore.

sadržanim u dodacima, koji se ne odnose u toj meri. Ukratko, Pretresno veće se uverilo da će Vlada Srbije ispuniti svoje obaveze navedene u nalogu za privremeno puštanje na slobodu, konkretno, da će uhapsiti optužene ako dođe do bilo kakvog kršenja tog puštanja na slobodu.

(b) Da li će se optuženi, ukoliko budu pušteni na slobodu, pojaviti radi suđenja

(i) Jovica Stanišić

46. U odluci od 28. jula 2004. godine Pretresno veće je zaključilo da će se optuženi Stanišić, ako bude pušten na slobodu, pojaviti radi suđenja.[81] Pretresno veće je uzelo u obzir, između ostalog, (i) "činjenicu da se optuženi dobrovoljno odazvao na razgovore u vreme kada zakon o saradnji s Međunarodnim sudom još nije bio usvojen u Srbiji i Crnoj Gori";[82] (ii) "nameru optuženog da se dobrovoljno preda" Međunarodnom sudu;[83] i (iii) to što se optuženi tereti za "teška krivična dela" i što "se suočava s mogućnošću izricanja dugotrajne zatvorske kazne" i pridalo im odgovarajuću težinu.[84] Međutim, ono je primetilo da je Evropski sud za ljudska prava (u daljem tekstu: ESLJP) više puta stao na stanovište da "težina optužbi ne može sama po sebi opravdavati dugotrajnost boravka u pritvoru do početka suđenja".[85] Odlukom od 3. decembra 2004. godine Žalbeno veće je potvrdilo tu odluku Pretresnog veća.[86]

47. Optuženi Stanišić se pridržavao naloga Pretresnog veća od 6. februara 2008. godine i vratio se u Pritvorsku jedinicu Ujedinjenih nacija u Hagu 11. februara 2008. godine. Od decembra 2004. do februara 2008. godine Pretresno veće nije našlo za nužno da obustavi privremeni boravak Jovice Stanišića na slobodi.

48. Pretresno veće smatra da saradnja Jovice Stanišića s tužilaštvom, kao i njegova namera da se dobrovoljno preda, predstavljaju faktore koji su relevantni za rešavanje ovog zahteva za privremeno puštanje na slobodu. Od 2004. godine nije bilo promena okolnosti i one će se smatrati faktorom koji ide u prilog privremenom puštanju na slobodu. Što se tiče težine zločina

---

[81] Odluka pretresnog veća u predmetu *Stanišić*, par. 29.
[82] *Ibid.*, par. 18.
[83] *Ibid.*, par. 20.
[84] *Ibid.*, par. 21.
[85] *Ibid.*, par. 22.
[86] Odluka Žalbenog veća u predmetu *Stanišić*, par. 14, 27 i 38.

i verovatnoće da bude izrečena dugotrajna zatvorska kazna, Pretresno veće podseća na mišljenje ESLJP,[87] koje se odražava i u praksi ovog Međunarodnog suda.[88]

(ii) Franko Simatović

49. U odluci od 28. jula 2004. godine Pretresno veće je zaključilo će se optuženi Stanišić, ako bude pušten na slobodu, pojaviti radi suđenja.[89] Pretresno veće je, između ostalog, uzelo u obzir (i) "činjenicu da se optuženi dobrovoljno odazvao na razgovore u vreme kada zakon o saradnji s Međunarodnim sudom još nije bio usvojen u Srbiji i Crnoj Gori";[90] (ii) da je dao izjavu sudu u Beogradu "izražavajući želju da se dobrovoljno preda" i da "prihvata nadležnost Međunarodnog suda";[91] (iii) "potpisanu izjavu [optuženog] datiranu 27. januara 2004, u kojoj je izrazio spremnost da se, između ostalog, pojavi na suđenju";[92] i (iv) da se optuženi tereti za "teška krivična dela" i da se "suočava s mogućnošću izricanja dugotrajne zatvorske kazne".[93] Međutim, ono je primetilo da je ESLJP više puta stao na stanovište da "težina optužbi ne može sama po sebi opravdavati dugotrajnost boravka u pritvoru do početka suđenja".[94] U odluci od 3. decembra 2004. godine Žalbeno veće je potrvrdilo tu odluku Pretresnog veća.[95]

50. Optuženi Franko Simatović se pridržavao naloga Pretresnog veća od 6. februara 2008. godine i vratio se u Pritvorsku jedinicu Ujedinjenih nacija u Hagu 11. februara 2008. godine. Od decembra 2004. do februara 2008. godine Pretresno veće nije našlo za nužno da obustavi njegov privremeni boravak na slobodi.[96]

51. Pretresno veće smatra da Simatovićeva saradnja s tužilaštvom, kao i njegova namera da se dobrovoljno preda, predstavljaju faktore koji su relevantni za rešavanje ovog zahteva za privremeno puštanje na slobodu. Od 2004. godine nije bilo promena okolnosti i one će se

---

[87] Vidi gore, par. 46.
[88] Odluka u predmetu *Lazarević*, str. 2-3.
[89] Odluka Pretresnog veća u predmetu *Simatović*, par 27.
[90] *Ibid.*, par. 16.
[91] *Ibid.*, par. 18-19.
[92] *Ibid.*, par. 20.
[93] *Ibid.*, par. 21.
[94] *Id.*
[95] Odluka Žalbenog veća u predmet *Simatović*, par. 9, 15 i 27.
[96] Dana 3. jula 2007. godine Ministarstvo pravde Republike Srbije podnelo je Državni izveštaj u kojem je navedeno da se optuženi Simatović nije u potpunosti pridržavao uslova svog privremenog puštanja na slobodu. Međutim, po pitanju tih navodnih prekršaja nisu preduzete nikakve dalje mere, Izveštaj Ministarstva pravde Republike Srbije, 3. jul 2007. godine, zaveden 5. jula 2007. godine.

smatrati faktorom koji ide u prilog provremenom puštanju na slobodu. Što se tiče težine zločina i verovatnoće da bude izrečena dugotrajna zatvorska kazna, Pretresno veće podseća na mišljenje ESLJP,[97] koje se odražava i u praksi ovog Međunarodnog suda.[98]

(c) Da li će optuženi, ako budu privremeno pušteni na slobodu, predstavljati opasnost po žrtve, svedoke ili druga lica

(i) Jovica Stanišić

52. Tužilaštvo je iznelo tvrdnju da bi privremeno puštanje na slobodu optuženog Stanišića predstavljalo opasnost po 26 svedoka čija su imena obelodanjena tokom postupka. Tužilaštvo praktično kaže da su izvesni zaštićeni svedoci u opasnosti sada kad optuženi zna njihova imena. Stanišićeva odbrana je u Replici tvrdila da to što se optuženi dosad pridržavao uslova ranijeg privremenog puštanja na slobodu, kao i bolest od koje trenutno pati, predstavljaju dokaze u prilog sadašnjem zahtevu.

53. U odluci od 28. jula 2004. godine Pretresno veće je zaključilo da ništa u dokazima ili argumentima tužilaštva ne ukazuje na to da je optuženi ometao ili da će ometati sprovođenje pravde. Tom prilikom je Pretresno veće istaklo da dokazi koje je tužilaštvo tada predočilo odražavaju samo uopštenu bojazan da bi optuženi mogao da predstavlja opasnost po žrtve ili svedoke, umesto da iznese konkretnije bojazni, utemeljene na delima ili ponašanju optuženog koji ukazuju na to da bi on zaista moga da predstavlja takvu opasnost ukoliko bi bilo privremeno pušten na slobodu.[99] U to vreme identitet 26 svedoka u vezi s kojima je tužilaštvo izrazilo bojazan još nije bio obelodanjen. Usled toga je obelodanjivanje dovelo do situacije koja je drugačija nego 2004. godine.

54. Tokom perioda od preko tri godine, koliko je trajao privremeni boravak optuženog na slobodi, nije bilo dokaza ni o jednom slučaju u kojem je optuženi pretio ili naudio nekoj žrtvi ili svedoku. Štaviše, Pretresno veće pridaje težinu okolnosti da su, u skladu s odlukom Pretresnog veća od 6. septembra 2007. godine, za vreme privremenog boravka na slobodi, obojici optuženih obelodanjena imena pet zaštićenih svedoka, kao što je konstatovala odbrana

[97] Vidi gore, par. 49.
[98] Odluka u predmetu *Lazarević*, str. 2-3.

Franka Simatovića,[100] i da Pretresnom veću nije predočen nijedan dokaz o tome da je Jovica Stanišić tokom perioda od septembra 2007. do 11. februara 2008. godine pokušao da preti ili naudi nekom od tih svedoka. Isto tako, razmotrivši argumente tužilaštva u vezi s dotičnim zahtevom za privremeno puštanje na slobodu i uzevši u obzir garancije Republike Srbije u kojima se njena vlada obavezala da će uhapsiti optuženog u slučaju da prekrši bilo koji od uslova privremenog puštanja na slobodu, Pretresno veće zaključuje da optuženi Jovica Stanišić neće predstavljati opasnost ni po jednu žrtvu ili svedoka ako bude odobren njegov aktuelni zahtev za privremeno puštanje na slobodu.

(ii) Franko Simatović

55. Kao i u vezi s Jovicom Stanišićem, tužilaštvo je tvrdilo da će privremeno puštanje optuženog Simatovića na slobodu predstavljati opasnost po 26 svedoka čija su imena obelodanjena tokom postupka. Tužilaštvo praktično kaže da su izvesni zaštićeni svedoci u opasnosti sada kad optuženi zna njihova imena. Simatovićeva odbrana je u svom usmenom zahtevu istakla da Franko Simatović nikad nije pokušao da utiče na svedoke.[101] Ona je u Repici ukazala na odluku Pretresnog veća od 6. septembra 2007. godine u kojoj je ono zaključilo da nema dokaza koji ukazuju na to da je optuženi pokušao da utiče na svedoke.[102] Ona je izjavila da nema dokaza o tome da je od septembra 2007. godine nadalje Franko Simatović pokušao da utiče na svedoke i žrtve.

56. Dana 28. jula 2004. godine Pretresno veće je zaključilo da ništa u dokazima ili argumentima tužilaštva ne ukazuje na to da je optuženi Franko Smatović ometao ili da će ometati sprovođenje pravde. Tom prilikom je Pretresno veće istaklo da dokazi koje je tužilaštvo tada predočilo odražavaju samo uopštenu bojazan da bi optuženi mogao da predstavlja opasnost po žrtve ili svedoke, umesto da iznese konkretnije bojazni, utemeljene ja delima ili ponašanju optuženog koji ukazuju na to da bi on zaista moga da predstavlja takvu opasnost ukoliko bi bilo privremeno pušten na slobodu. Takav pristup Pretresnog veća potvrdilo je Žalbeno veće u svojoj odluci u vezi s Frankom Simatovićem od 3. decembra 2004.

---

[99] Ovaj pristup je potvrdilo Žalbeno veće u Odluci po žalbi tužilaštva na odluku o privremenom puštanju na slobodu, 3. decembar 2004. godine, par. 43.
[100] Vidi par. 55 dole.
[101] Pretres od 20. maja 2008. godine, T. 1292.

godine.[103] U to vreme identitet 26 svedoka u vezi s kojima je tužilaštvo izrazilo bojazan još nije bio obelodanjen. Usled toga je obelodanjivanje dovelo do situacije koja je drugačija nego 2004. godine.

57. Tokom perioda od preko tri godine, koliko je trajao privremeni boravak optuženog na slobodi, nije bilo dokaza ni o jednom slučaju u kojem je on pretio ili naudio nekoj žrtvi ili svedoku. Štaviše, Pretresno veće pridaje težinu okolnosti da su, u skladu s odlukom Pretresnog veća od 6. septembra 2007. godine, za vreme privremenog boravka na slobodi, obojici optuženih obelodanjena imena pet zaštićenih svedoka i da Pretresnom veću nije predočen nijedan dokaz o tome da je optuženi Simatović tokom perioda od septembra 2007. do 11. februara 2008. godine pokušao da preti ili naudi nekom od tih svedoka. Isto tako, razmotrivši argumente tužilaštva u vezi s dotičnim zahtevom za privremeno puštanje na slobodu i uzevši u obzir garancije Republike Srbije u kojima se njena vlada obavezala da će uhapsiti optuženog u slučaju da prekrši bilo koji od uslova privremenog puštanja na slobodu, Pretresno veće zaključuje da optuženi Franko Simatović neće predstavljati opasnost ni po jednu žrtvu ili svedoka ako bude odobren njegov aktuelni zahtev za privremeno puštanje na slobodu.

(d) Zdravstveno stanje optuženog Stanišića

58. Zdravstveno stanje optuženog Stanišića je predmet znatne zabrinutosti otkako se vratio u PJUN. Stanišićeva odbrana je zahtev za privremeno puštanje na slobodu zasnovala prvenstveno na zdravstvenom stanju optuženog i ustvrdila da "glavni razlog privremenog puštanja na slobodu jeste da se obezbede optimalni uslovi za oporavak". Ona stoga tvrdi da pri rešavanju zahteva Pretresno veće treba da uzme u obzir uslove za lečenje optuženog. Prema praksi Žalbenog veća, a naročito u svetlu nedavno donete odluke u predmetu *Tužilac protiv Berislava Pušića*, faktori u vezi s lečenjem nekog optuženog, uključujući mesto gde će se to lečenje obavljati, mogu se uzeti u obzir pri donošenju odluke po zahtevu za privremeno puštanje na slobodu.[104]

---

[102] Odluka po trećem zahtevu tužilaštva za odobravanje zaštitnih mera u pretpretresnom postupku, 6. septembar 2007. godine.
[103] Odluka po žalbi tužilaštva na odluku o privremenom puštanju na slobodu, 3. decembar 2004. godine, par. 32.
[104] Odluka u predmetu*Pušić*, par. 16-17.

Prevod

59. Pretresno veće je uzelo u obzir informacije koje su mu 20. maja 2008. godine u svojim izveštajima dostavili dr Falke i dr Petrović.[105] Pretresno veće posebno ističe sledeća zapažanja dr Petrović:

> [A]ko me pitate za medicinske prognoze u ovim uslovima, mislim da bi se sa sigurnošću moglo reći da neće preživeti.
>
> Mislim da smo učinili sve moguće što je u našim moćima, ali u ovom slučaju naša eksperiza jednostavno nije dovoljna. Osim toga, mislim da su nam ruke, da tako kažem, vezane, kad je reč o daljem lečenju g. Stanišića.

U izveštaju od 20. maja 2008. godine dr Falke se pozvao na stavove dr Petrović u vezi s duševnim zdravljem optuženog Stanišića. Po njegovom mišljenju, ona je htela da kaže da je "došla do stadijuma kad više nije u stanju da leči g. Stanišića bez pomoći multidisciplinarnog tima u nekoj zdravstvenoj ustanovi". Doktor Falke je dodao da "to mišljenje smatra značajnim". Tužilaštvo je dovelo u pitanje valjanost izveštaja dr Petrović i ukazalo na "ogromne neodoslednosti" između njene procene zdravlja optuženog od 13. maja 2008. i procene od 15. maja 2008. godine. Pored toga, ono je istaklo "nedoslednosti između njenog mišljenja i mišljenja dr Cazemiera i dr Falkea". Naposletku, ono se upitalo zašto se dr Falke 15. maja 2008. godine nije obratio Pretresnom veću ako je primetio naglo pogoršanje stanja optuženog i zašto u sopstveni izveštaj od 20. maja 2008. godine nije uključio zaključak dr Petrović u vezi s mogućnošću da optuženi Stanišić "ne preživi".[106]

60. Pretresno veće smatra da su stavovi i mišljenja koje su dr Falke i dr Petrović izneli u svojim izveštajima izuzetno značajni kad je reč o zdravlju optuženog Stanišića. Prema tim lekarima, optuženi Stanišić je teško bolestan. Tačno je da se u mnoštvu izveštaja koje je Pretresno veće primilo u vezi sa zdravstvenim stanjem optuženog Stanišića mogu naći, kako tužilaštvo kaže, nedoslednosti. Međutim, po mišljenju Pretresnog veća, njegovo zdravstveno stanje je takvo da čini značajan i relevantan faktor, koji ide u prilog odobravanju privremenog puštanja na slobodu.

---

[105] Izveštaj dr Falkea od 20. maja 2008. godine, podnet u skladu s Nalogom kojim se uspostavlja procedura za praćenje sposobnosti optuženog Stanišića da lično prisustvuje sudenju i/ili da u njemu učestvuje putem video-konferencijske veze i izveštavanje o tome, od 8. maja 2008. godine; Izveštaj dr Petrović od 15. maja 2008, podnet Pretresnom veću 20. maja 2008. godine.
[106] Odgovor tužilaštva, par. 22.

Prevod

61. Pretresno veće takođe ističe argument tužilaštva da bi zdravlje optuženog bilo lakše pratiti u Hagu nego u Beogradu. Međutim, Pretresno veće smatra da efikasnost tog praćenja zavisi od režima koji se uspostavi kao deo uslova eventualnog privremenog puštanja na slobodu.

62. Štaviše, u svetlu predašnjeg i sadašnjeg zdravstvenog stanja optuženog Stanišića, razuman presuditelj o činjenicama ne može da isključi mogućnost da će postupak da bude odložen na više od tri meseca. Moguće je da za tri meseca zdravlje optuženog bude takvo da suđenje ne može da počne. U tim okolnostima, rešavanje pitanja u vezi s tim u kojoj se fazi postupak nalazi, to jest, u pretpretresnoj ili pretresnoj, nije strogo nepohodno, jer Pretresno veće smatra da je period do takvog početka, odnosno nastavka neizvestan i neodređen. Pretresno veće smatra da ta neizvesnost predstavlja faktor koji govori u prilog odobravanja privremenog puštanja na slobodu.

63. Po mišljenju Pretresnog veća, za predmet je sada s pravom utvrđeno da je u pretpretresnoj fazi postupka.

64. Zahtev Stanišićeve odbrane da Pretresno veće odobri dodatno lečenje u zavodu u Igalu, Crna Gora, treba razmotriti ukoliko, odnosno kad se bude činilo da je takvo dodatno lečenje neophodno. Pretresno veće neće dati traženo odobrenje jer u ovoj fazi nema opravdanja za to.

5. Zaključak

65. Ukratko, Pretresno veće zaključuje da je optuženi Stanišić ispunio obavezu uveravanja Pretresnog veća da će se, ako bude privremeno pušten na slobodu, pojaviti na suđenju i da neće predstavljati opasnost ni po jednu žrtvu, svedoka ili neko drugo lice. Pretresno veće takođe smatra da je zdravlje optuženog u takvoj fazi da govori u prilog tome da primeni svoje diskreciono pravo i odobri puštanje na slobodu. S obzirom na te okolnosti, zahtev za privremeno puštanje na slobodu Jovice Stanišića se odobrava.

66. Što se tiče Simatovićevog zahteva, Pretresno veće zaključuje da je optuženi Simatović takođe ispunio obavezu uveravanja Pretresnog veća da će se, ako bude privremeno pušten na slobodu, pojaviti na suđenju i da neće predstavljati opasnost ni po jednu žrtvu, svedoka ili neko drugo lice. Zahtev za privremeno puštanje na slobodu Franka Simatovića se odobrava.

67. Nakon što je razmotrilo argumente tužilaštva, Pretresno veće će odobriti odgađanje postupka do podnošenja žalbe na ovu odluku, koju treba uložiti u skladu s pravilom 65(F) Pravilnika.

6. Dispozitiv

68. Iz gorenavedenih razloga, u skladu s pravilom 65 Pravilnika, Stanišićev zahtev i Simatovićev zahtev se ovim **ODOBRAVAJU,** Stanišićevoj odbrani i Simatotovićevoj odbrani se **ODOBRAVA** da podnesu repliku u ovoj stvari, usmeni nalog od 20. maja 2008. godine, opisan u paragrafu 8 ove odluke, se **PONIŠTAVA** i Pretresno veće **NALAŽE** sledeće:

(1)

a) vlasti Holandije će prebaciti optužene Jovicu Stanišića i Franka Simatovića na aerodrom Schiphol u Holandiji;

b) na aerodromu Schiphol, optuženi će biti privremeno predati pod nadzor zvaničnika vlade Republike Srbije koji će u tu svrhu biti imenovani pre puštanja na slobodu u skladu sa operativnim paragrafom (4)(a) ove odluke i koji će pratiti optužene sve preostalo vreme njihovog putovanja do boravišta u Srbiji;

c) optužene će na povratku pratiti isti naimenovani zvaničnici vlade Republike Srbije, koji će optužene predati pod nadzor holandskih vlasti na aerodromu Schiphol u ono vreme i na onom mestu kako se to odredi nalogom Pretresnog veća, a holandske vlasti će zatim prebaciti optužene nazad u Pritvorsku jedinicu Ujedinjenih nacija u Hagu;

d) za vreme trajanja privremenog puštanja na slobodu, optuženi će se pridržavati sledećih uslova, a nadležni organi Vlade Republike Srbije, uključujući lokalnu policiju, staraće se o poštovanju tih uslova:

   (i) neće napuštati teritoriju grada Beograda;

   (ii) predaće svoje pasoše Ministarstvu pravde;

   (iii) pre napuštanja Pritvorske jedinice Ujedinjenih nacija u Hagu dostaviće Ministarstvu pravde i sekretaru Međunarodnog suda adresu svog boravišta u Beogradu;

   (iv) daće saglasnost da Ministarstvo pravde vrši provere kod lokalne policije u vezi s njihovim prisustvom kao i povremene nenajavljene posete optuženima od strane predstavnika Ministarstva pravde ili lica koje odredi sekretar Međunarodnog suda;

   (v) neće na bilo koji način kontaktirati saoptuženog u ovom predmetu;

(vi) neće na bilo koji način kontaktirati niti na bilo koji način uticati na bilo koju žrtvu ili potencijalnog svedoka, odnosno, na drugi način se mešati u postupak ili sprovođenje pravde;

(vii) neće o svom predmetu razgovarati ni s kim, uključujući sredstva javnog informisanja, izuzev sa svojim braniocem;

(viii) nastaviće saradnju sa Međunarodnim sudom;

(ix) strogo će se pridržavati svih uslova koje postave vlasti Republike Srbije koji su nužni da bi te vlasti mogle da poštuju svoje obaveze na osnovu ovog Naloga i svojih garancija;

(x) vratiće se na Međunarodni sud u ono vreme i onog datuma kako to naloži Pretresno veće;

(xi) strogo će se pridržavati svakog daljeg naloga Pretresnog veća kojim se izmene uslovi privremenog puštanja na slobodu ili kojim se ono ukine;

(xii) optuženi Franko Simatović će se javljati svakog dana policiji u Beogradu u lokalnoj policijskoj stanici koju odredi Ministarstvo pravde;

(xiii) s obzirom na zdravstveno stanje optuženog Jovice Stanišića i imajući u vidu da je kod optuženog primećena povećana opasnost od samoubistva, on će u Vojno-medicinskoj akademiji biti podrvgnut pregledu radi procene telesnog i duševnog zdravlja i, po potrebi, biti primljen u tu bolnicu radi lečenja, pod uslovima koje lekari budu smatrali primerenim za njegovo zdravlje i bezbednost, u koje mogu da spadaju smeštaj u obezbeđenom delu te bolnice, ili delu kojem je zabranjen pristup, u kojem slučaju se ovaj nalog, po potrebi, može smatrati ovlašćenjem da se to učini;

(xiv) u slučaju da optuženi Jovica Stanišić ne bude primljen u Vojno-medicinsku akademiju u Beogradu, on će se svakog dana javljati policiji u Beogradu u lokalnoj policijskoj stanici koju odredi Ministarstvo pravde;

(xv) u slučaju da optuženi Jovica Stanišić bude primljen u Vojno-medicinsku akademiju u Beogradu, Ministrstvo pravde će imenovati jednog pripadnika policije u Beogradu koji će svakog dana proveravati da li se optuženi Stanišić nalazi u pomenutoj bolnici;

(2) **NALAŽE** da će lekari Vojno-medicinske akademije u Beogradu koji će pregledati i eventualno lečiti optuženog Jovicu Stanišića, osim ako Pretresno veće ne odluči drugačije,

a) odmah nakon dolaska i pregleda Jovice Stanišića u bolnici obavestiti Pretresno veće o režimu lečenja optuženog Stanišića;

b) ukoliko optuženi Stanišić bude primljen u pomenutu bolnicu, svake nedelje će Pretresnom veću dostavljati što podrobniji izveštaj i u njemu, gde je to primereno, navesti

konkretne simptome optuženog Stanišića i simptome koje je direktno primetilo medicinsko osoblje te bolnice;

c) ako bude primljen u pomenutu bolnicu, podneće izveštaj odmah po prijemu u tu bolnicu kao i onda kad se bude smatralo da je dovoljno dobro da bude pušten iz bolnice;

d) konsultovaće se da dr Falkeom i dr Petrović o zdravstvenom stanju Jovice Stanišića tokom pritvora u Hagu i omogući će dr Petrović da, ukoliko je to izvodljivo, nastavi da leči Jovicu Stanišića tokom privremenog puštanja na slobodu;

e) ako optuženi Stanišić ne bude primljen u bolnicu, obavestiće Pretresno veće o identitetu lekara koji će biti zaduženi za njegovu negu, radi daljeg naloga Pretresnog veća;

f) dostaviće imena svih lekara koji će lečiti optuženog Stanišića u bolnici, bez obzira na to da li će biti hospitalizovan ili ne;

g) omogućiće da veštak za medicinska pitanja kojeg eventualno imenuje Sud u bilo koje doba pregleda optuženog Stanišića;

(3) **NALAŽE** da dr De Man, prishijatar kojeg je imenovao Sud, uz pomoć psihologa kojeg sam odabere i kojeg prihvati sekretar, dostavi što podrobniji izveštaj o duševnom zdravlju optuženog Jovice Stanišića, koji će se temeljiti na najmanje tri posete tokom tromesečnog perioda od datuma donošenja ove odluke i da ga dostavi u roku od nedelju dana otkako obavi završni pregled Jovice Stanišića;

(4) **NALAŽE** da dr Fidder, gastroenterolog kojeg je imenovao Sud, dostavi što podrobniji izveštaj o telesnom zdravlju optuženog Jovice Stanišića, koji će se temeljiti na najmanje dve posete tokom tromesečnog perioda od datuma donošenja ove odluke i da ga dostavi u roku od nedelju dana otkako obavi završni pregled Jovice Stanišića;

(5) **ZAHTEVA** od vlade Republike Srbije da preuzme odgovornost kako sledi:

a) da odredi jednog zvaničnika vlade Republike Srbije pod čiji će nadzor optuženi biti privremeno predati, koji će pratiti optužene od aerodroma Schiphol do njihovog boravišta u Srbiji i, čim to bude izvodljivo, da obavesti Pretresno veće i sekretara Međunarodnog suda o imenu tog naimenovanog zvaničnika;

b) za ličnu bezbednost i zaštitu optuženih dok traje privremeno puštanje na slobodu;

c) za sve troškove vezane za prebacivanje optuženih sa aerodroma Schiphol u Beograd i nazad;

d) za sve troškove u vezi sa smeštajem, lečenjem i bezbednošću optuženih dok traje njihovo privremeno puštanje na slobodu;

e) da na zahtev Pretresnog veća ili strana u postupku obezbedi sva sredstva saradnje i komunikacije između strana u postupku i osigura poverljivost svih komunikacija te vrste;

f) da svake dve nedelje podnosi Pretresnom veću pismeni izveštaj u vezi s pridržavanjem odredbi ovog Naloga od strane optuženih;

g) da uhapsi i pritvori optužene bez odlaganja ako prekrše bilo koji od uslova ovog Naloga; i

h) da odmah izvesti Pretresno veće o bilo kakvom kršenju gorenavedenih uslova; i

i) u slučaju da optuženi Jovica Stanišić bude primljen u Vojno-medicinsku akademiju u Beogradu, da imenuje pripadnika policije u Beogradu koji će svakog dana proveravati da li se optuženi nalazi u njoj; i

j) da obezbedi strogo pridržavanje režima obaveštavanja opisanog u paragrafu (2) ovog dispozitiva;

(6) **UPUĆUJE** sekretara Međunarodnog suda

a) da se konsultuje sa Ministarstvom pravde Holandije o praktičnim aranžmanima za puštanje na slobodu optuženih;

b) da zadrži optužene u Pritvorskoj jedinici Ujedinjenih nacija u Hagu dok Pretresno veće i sekretar ne budu obavešteni o imenu naimenovanog zvaničnika vlade Republike Srbije pod čiji će nadzor optuženi biti privremeno predati;

c) da omogući da dr De Man tokom naredna tri meseca najmanje tri puta pregleda optuženog i da se postara da dr De Manu pomogne psiholog kojeg on odabere;

d) da psihologa kojeg odabere dr De Man imenuje za veštaka, pod uslovom da taj psiholog zadovoljava uslove Međunarodnog suda za takvo imenovanje; i

e) da omogući da dr Fidder tokom sledeća tri meseca najmanje dva puta pregleda optuženog;

(7) **ZAHTEVA** od vlasti svih država kroz koje će optuženi putovati;

a) da optužene drže pod nadzorom sve vreme koje provedu u tranzitu na aerodromu;

Prevod

b) da optužene, ako pokušaju da pobegnu, uhapse i pritvore do povratka u Pritvorsku jedinicu Ujedinjenih nacija u Hagu;

(8) **ODOBRAVA** zahtev tužilaštva da se izvršenje ove odluke odgodi dok se ne reši žalba, tako što optuženi neće biti pušteni na slobodu, osim onako kako predviđa pravilo 65(G) Pravilnika;

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu se merodavnim smatra tekst na engleskom.

/potpis na originalu/
sudija Patrick Robinson,
predsedavajući

Dana 26. maja 2008.

U Hagu,

Holandija

[pečat Međunarodnog suda]